

ชื่องานวิจัย การวางรากฐานพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตในโลกตะวันตกของ
 เชอเกียม ตรุงปะ रिम โปเซ

ผู้นำเสนอ นางสาวจิตาภา พรหมมี รหัสนักศึกษา 05520534

อาจารย์ที่ปรึกษาหัวข้อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญณรงค์ บุญหนุน

บทคัดย่อ

เชอเกียม ตรุงปะ रिม โปเซ วัชรอาจารย์คนสำคัญชาวทิเบต ผู้ที่นำพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตเข้ามาสู่ทวีปอเมริกา ซึ่งขณะนั้นสังคมอเมริกาในทศวรรษ 1990 เต็มไปด้วยความวุ่นวาย สับสนต้องเผชิญหน้ากับขบวนการบุปผาชนที่รุ่งเรืองสุดขีด ผู้ศึกษาสนใจศึกษาแนวความคิดความเชื่อพื้นฐาน ลักษณะเฉพาะของพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตและแนวทางการเผยแผ่พุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตของเชอเกียม ตรุงปะ ซึ่งถ้าหากพิจารณาจากภายนอกอาจพบว่าเป็นศาสนาที่ดูมงายไสยศาสตร์เวทย์มนต์มากกว่าจะมีหลักธรรมคำสอน แต่แท้จริงแล้วพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตกลับสะท้อนให้เห็นถึงศาสนาที่มีลักษณะเฉพาะที่ผสมผสานระหว่างลัทธิดั้งเดิมพุทธศาสนาเข้าไว้ด้วยกัน อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นเหตุผลอธิบายความสำเร็จในการวางรากฐานพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตของเชอเกียม ตรุงปะ ได้ว่ามีที่มาอย่างไร

ผลการศึกษาพบว่า การประสบความสำเร็จของเชอเกียม ตรุงปะ रिม โปเซ ในการวางรากฐานพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตในโลกตะวันตก ไม่ได้เกิดจากปัจจัยเพียงปัจจัยเดียว การนำเอาพุทธศาสนาแบบทิเบตซึ่งมีแนวคิดไม่ตัดตนออกจากสังคมแต่ทำตนอยู่ภายในสังคมเพื่อไปสู่การบรรลุธรรม ทำให้คนในโลกตะวันตกเริ่มหันมาสนใจ สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ความมุ่งมั่นและตั้งใจที่จะเผยแผ่พุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตในโลกตะวันตกอย่างจริงจัง โดยไม่ได้ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมหรือรากเหง้าเดิม แต่กลับมีแนวทางที่ผสมผสานพุทธศาสนาแบบทิเบตและวิถีชีวิตตะวันตกให้เข้ากันได้อย่างลงตัว ซึ่งถือว่าเป็นการนำวิถีแห่งตันตระซึ่งถือเป็นยานสูงสุดมาปรับใช้ได้อย่างมีนัยยะสำคัญ

คำสำคัญ : เชอเกียม ตรุงปะ

บทนำ

ทิเบต เมื่อเอ่ยถึงดินแดนแห่งนี้เรามักนึกถึงพื้นที่ห่างไกลที่ปกคลุมด้วยป่าที่อุดมสมบูรณ์ ถูกห้อมล้อมด้วยภูเขาสูง เทือกเขาจากตะวันตกเฉียงเหนือทอดขวางไปทางตะวันออกเฉียงใต้ หุบเขาบางแห่งลึก บางแห่งตื้น อีกทั้งยังเป็นดินแดนที่กินเนื้อที่กว้างไกล ในแต่ละพื้นที่จึงมีความแตกต่างกันทั้งลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ บ้างจึงตั้งคำถามว่าสามารถใช้อธิบายถึงความเชื่อและศาสนาช่วงยุคแรกของทิเบตได้ว่าเป็นความเชื่อที่สะท้อนให้เห็นจินตนาการที่มีต่อธรรมชาติ ในสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศของทิเบตนั้นรุนแรงและโหดร้าย สภาพภูมิประเทศทำให้ทิเบตถูกตัดขาดจากโลกภายนอก อีกทั้งถูกภัยธรรมชาติคร่าชีวิตผู้คนการแสวงหาที่พึ่งทางใจจึงเป็นสิ่งสำคัญในยุคนั้นส่งผลให้พื้นฐานประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมของทิเบตคือลัทธิบอน ลัทธินับถือผี และนิยมการทรงเจ้า สำหรับในยุคโบราณลัทธิบอนรุ่งเรืองมาก จนกระทั่งในปลายศตวรรษที่ 7 ทิเบตได้เข้ายึดครองดินแดนที่พุทธศาสนาเข้าไปเผยแผ่อยู่แล้ว ทำให้เริ่มได้รับอิทธิพลจากคำสอนพุทธศาสนาเช่น เรื่องกฎแห่งกรรม สังสารวัฏ และความหลุดพ้นจากความทุกข์ ลัทธิบอนและพระพุทธรูปต่อสู้อันอยู่หลายศตวรรษ ในที่สุด พระพุทธรูปมีบทบาทเหนือกว่าและดำรงสถานะเป็นวัฒนธรรมทิเบตมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ลัทธิบอนไม่ได้สูญหายไป เพียงแต่มีความเปลี่ยนแปลงเกือบทุกด้าน เช่นมีการเขียนคัมภีร์โดยอาศัยพระพุทธรูปเป็นแบบ และมีการนำเอาลัทธิบอนมาผสมผสานกับคำสอนของพุทธศาสนาเป็นแบบ และมีการผสมผสานกันด้านศรัทธาระหว่างพระพุทธรูปกับลัทธิบอนทำให้พระพุทธรูปแบบทิเบตมีลักษณะพิเศษมีลักษณะหลากหลายรูปแบบองค์กร ศาสนพิธี ศรัทธาในวิถีชีวิต และแนวคิดเชิงปรัชญา ไม่เพียงแต่เท่านั้นพุทธศาสนาแบบทิเบตยังมีลักษณะพิเศษจำเพาะอีกมากมายที่ทำให้ชาวทิเบตปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนให้เข้ากับวิถีชีวิตจนกลายเป็นภาพลักษณ์ของชาวทิเบต ที่ทำให้บุคคลภายนอกมองเห็น จดจำชาวทิเบตที่มีชีวิตผูกพันอยู่กับศาสนาได้เป็นอย่างดี ซึ่งนั่นส่งผลให้มีผู้คนจำนวนไม่น้อยที่สนใจที่จะศึกษาพุทธศาสนาแบบทิเบตอย่างจริงจัง

จุดสำคัญที่ทำให้ความรุ่งเรืองไปสู่ความเสื่อมถอยและถือเป็นจุดเริ่มต้นของพุทธศาสนาแบบใน ทิเบตในโลกตะวันตกเริ่มต้นขึ้น 1949 เมื่อพรรคคอมมิวนิสต์เข้าปกครองประเทศจีน หลังจากนั้นไม่นานก็ได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะยึดครองทิเบต โดยถือว่าทิเบตเป็นมณฑลหนึ่งของจีน ต้องเลิกให้มีศาสนาของคนเดือนและเปลี่ยนลัทธิไปเป็นมาร์กซิส ในตอนแรกจีนคิดว่าจะได้รับ

การต้อนรับในฐานะผู้ปลดแอกทิเบตจากจักรวรรดินิยมและศักดินา แต่กลับตรงกันข้าม ชาวทิเบตมีปฏิกิริยาไม่ต้อนรับอย่างรุนแรงจึงสรุปเอาเองว่าหนทางเดียวที่จะปลดแอกทิเบต คือการทำลายประเทศนี้ โดยนำระบบนารวมมาใช้ ส่งกองทัพเข้ายึดอาวูชและทรัพย์สิน ทหารจับพระสงฆ์และสามเณรฆราวาสและฆ่าทิ้งกลางที่สาธารณะ ซึ่งแรงกดดันนี้ทำให้เกิดกบฏต่อต้านสถานการณ์ทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อมีการประกาศว่าองค์ฟาโลลามะผู้นำศาสนาแห่งทิเบตอาจถูกลักพาตัว เหตุการณ์ในครั้งนี้เป็นเหตุให้ เซอเกียม ดรุงปะ रिम โปเซ คุลกู คนสำคัญที่สุดท่านหนึ่งของทิเบตต้องอพยพลี้ภัยออกจากทิเบตและนั่นถือเป็นจุดเริ่มต้นของการออกนอกประเทศและการเผยแพร่พุทธศาสนาแบบทิเบตที่เกิดขึ้นมาในภายหลัง ท่านถือเป็นบุคคลแรกๆที่นำพุทธธรรมมาสอนสั่งแก่ชาวตะวันตก ท่านได้รับทุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัยOxford ที่นั่นเองทำให้ท่านได้สานต่อปณิธานที่จะเผยแพร่พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าถึงระดับปรมาตถัสจ การลดทอนสถานภาพทางศาสนาของตน เพื่อที่จะสามารถสื่อสารอย่างตรงไปตรงมากับผู้คนที่ท่านพบด้วยเหตุนี้ท่านได้สละบัลลังก์ริวารรับใช้ หลีกเลียงความสะดวกสบายเหมือนผู้ลี้ภัยคนอื่นๆใช้ชีวิตเยี่ยงบุคคลสามัญธรรมดา รวมไปถึงการแต่งงานมีครอบครัว ท่านและครอบครัวย้ายที่อยู่ไปยังสหรัฐอเมริกาหลังจากอาศัยอยู่ในอังกฤษนาน 7ปี เนื่องจากมีลูกศิษย์จริงจังอยู่ไม่กี่คน และมีน้อยรายที่สามารถซึมซับในสิ่งที่ท่านให้ ซึ่งในช่วงปีแรกที่สหรัฐฯเซอเกียม ดรุงปะ रिम โปเซต้องเผชิญกับความเคลื่อนไหวของขบวนการฮิปปี้ที่กำลังรุ่งอย่างสุดขีด ผู้คนในยุคนั้นแสวงหาตนเองหนุ่มสาวเริ่มหันมาต่อต้านวิถีชีวิตเก่าๆ และค้นหาสิ่งใหม่ที่ยึดเหนี่ยวไว้กับตนเอง โดยตรงปะพูดคุยด้วยภาษาเดียวกัน แต่งตัวตามสบาย อีกทั้งยังร่วมวงดื่มเหล้าเสพยากกับคนพวกนี้ เพื่อที่จะได้เข้าถึงและเผยแพร่คำสอนได้อย่างตรงไปตรงมาและหยั่งรากลึกไม่ไช่เพียงแต่ผิวเผินแต่ต้องการปลูกฝังอย่างแท้จริงโดยไม่ใส่ใจรูปลักษณ์ภายนอก ขณะนั้นเองด้วยจิตใจอันเปิดกว้างและความสับสนได้กลายเป็นพื้นฐานเปิดรับการเข้ามาของพุทธศาสนา และสภาวะเช่นนี้เองที่ท่านริม โปเซ ได้ประสบผลสำเร็จในการจัดตั้งชุมชนผู้ปฏิบัติสาย ทิเบตนิกายขึ้นเป็นครั้งแรกในโลกตะวันตก

มหาวิทยาลัยนาโรปะ หรือสถาบันนาโรปะ มหาวิทยาลัยเชิงพุทธศึกษา ขนาดเล็ก ตั้งอยู่กลางเมืองโบลเดอร์ รัฐโคโลราโด ประเทศสหรัฐอเมริกา ก่อตั้งโดย เซอเกียม ดรุงปะ रिम โปเซ ลามะชาวทิเบตที่ลี้ภัยจากทิเบตในช่วงที่เกิดในช่วงที่ทิเบตถูกจีนรุกรานถือเป็นตัวอย่างความประสบความสำเร็จของพุทธศาสนาแบบทิเบตหรือพุทธศาสนาวัชรยานต้นตระกูลที่สามารถแทรกซึมเข้าสู่

สังคมที่เรียกได้ว่าเป็นสังคมทุนนิยมเต็มรูปแบบอย่าง สหรัฐอเมริกา อาจยังไม่เป็นที่รู้จักนักแต่ก็ถือได้ว่าได้ทำให้โลกตะวันตกที่มีศาสนา ความเชื่อลัทธิต่างๆดั้งเดิมอยู่แล้ว ได้เริ่มและหันมาสนใจกับพุทธศาสนาจากโลกตะวันออก จากผลวิจัยพบว่า ชาวอเมริกัน 25% เริ่มหันมาสนใจและสมัครเข้าเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งนี้

การที่ศาสนาพุทธสามารถเข้าไปสู่สังคมระบบทุนนิยมได้ถือว่ามีไม่ใช่ว่าเรื่องง่ายและนับเป็นประเด็นที่น่าสนใจทั้งๆที่ พุทธศาสนามีมากมายหลายนิกายด้วยกัน แต่ทำไมถึงต้องเป็นพุทธศาสนาแบบทิเบต ที่คนส่วนใหญ่คิดว่าเป็นศาสนาที่ดูมึนงง ไซยศาสตร์เวทย์มนตร์มากกว่าที่จะมีหลักธรรมคำสอนอีกทั้งพุทธศาสนาแบบทิเบตมีเอกลักษณ์เฉพาะ แตกต่างมีข้อดีหรือข้อเสียอย่างไร เหตุใดจึงสามารถทำให้ผู้คนในโลกตะวันตกรวมถึงในปัจจุบันคนทั่วโลกเองเริ่มหันมาสนใจและเริ่มเรียนรู้อย่างจริงจังต่อศาสนาพุทธแบบทิเบต ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ขอศึกษาบทความวิจัยนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาชีวประวัติ เซอเกียม ดรุงปะ रिมโปเช
2. เพื่อศึกษาการเผยแผ่พุทธศาสนาแบบทิเบตในโลกตะวันตกของเซอเกียม ดรุงปะ रिมโปเช

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องการวางรากฐานพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตในโลกตะวันตกของเซอเกียม ดรุงปะ रिมโปเช กำหนดกรอบเนื้อหาการศึกษาโดยศึกษาประวัติเซอเกียม ดรุงปะ วัชรจารย์คนสำคัญ ตั้งแต่ลี้ภัยออกจากทิเบตได้รับทุนการศึกษาจากมหาวิทยาลัยฮ็อกฟอร์ดจนกระทั่ง4ปีให้หลังท่านริเริ่มเผยแผ่ พุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตในโลกตะวันตก โดยมุ่งเน้นการศึกษาไปที่แนวทางการวางรากฐานจนถึงวิธีการเผยแผ่พุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตจนประสบความสำเร็จ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงประวัติและความเป็นมาของเชอเกียม ตรุงปะ रिम पोเซ
2. ได้ทราบถึงวิธีการเผยแพร่ของเชอเกียม ตรุงปะรวมถึงจุดสำคัญที่ทำให้พุทธศาสนาแบบทิเบตสามารถดำรงอยู่ได้ในโลกตะวันตก

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กำหนดความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
2. ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพุทธศาสนาแบบทิเบต และชีวประวัติของเชอเกียม ตรุงปะ रिम पोเซจากหนังสือ เอกสารต่างๆและสื่อออนไลน์ที่เกี่ยวข้องภาษาไทยที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า
3. วิเคราะห์และประเมินคุณค่า
4. เรียบเรียงผลการศึกษาในรูปแบบบทความวิจัย

ผลการศึกษา

พุทธศาสนาแบบทิเบต (Tibetan Buddhism)

พุทธศาสนารูปแบบหนึ่งซึ่งถือปฏิบัติในทิเบตและปัจจุบันได้แพร่หลายไปในหลายประเทศ ความรุ่งเรืองทางพุทธศาสนาในทิเบตมีมาตั้งแต่ในอดีต สังคมทิเบตผู้คนดำรงชีวิตอยู่ด้วยคติความเชื่อ มองโลกไปในทิศทางบวก ชาวทิเบตถือว่าดินแดนของพวกเขาศักดิ์สิทธิ์และบริสุทธิ์ (ส.ศิวรักษ์ 2546:15) สังคมทิเบตเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าถึงพุทธธรรมได้อย่างแท้จริง จึงไม่แปลกที่จะพบว่าชาวทิเบตมักถือปฏิบัติศีลธรรมอย่างเคร่งครัดและมักจะมีพิธีกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ อารยธรรมของชาวทิเบตผูกพันจนถึงขนาดสัมพันธ์กับพระพุทธเจ้าหลายพระองค์ และพระพุทธองค์นั้นดำรงพระชนม์อยู่จริงๆ พระพุทธเจ้าอยู่กับแต่ละคน แต่ละสังคมทุกๆ คนสามารถตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าได้ถ้าได้บำเพ็ญบารมีอย่างแก่กล้า (ส.ศิวรักษ์ 2546:2) ทิเบตถือเป็นประเทศส่วนน้อยเมื่อเทียบกับพุทธศาสนานิกายต่างๆ ในเอเชีย ที่ยังคงรักษาตันตระประเพณีที่ได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนาในอินเดียไว้ได้ทั้งหมด ตันตระยานปรากฏขึ้นในช่วงที่สามของพระพุทธศาสนาในชมพูทวีป ซึ่งเน้นที่ตันตระวิธีและมนตรยานคือเน้นที่การปฏิบัติธรรม และขณะปฏิบัติธรรม วิธีของตันตระยานนั้นอาจอัญเชิญท่านที่ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านั้น ให้มาอนุเคราะห์ผู้ปฏิบัติธรรมในปัจจุบันได้ สำหรับชาวทิเบต พระพุทธเจ้าไม่ได้เสด็จจากไปไหนเลย ยังคงปรากฏอยู่แต่อาจจะอยู่ในมิติอื่นๆ ทรงมีสถานะที่ชนะความตายและอยู่ข้างๆ เพื่ออนุเคราะห์พวกเขา พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ทรงไว้ซึ่งความสุข ความสงบและความงามและทรงไว้ซึ่งพุทธานุภาพ ยิ่งกว่าใครอื่นทั้งหมด เพราะพระพุทธเจ้าเข้าถึงอิสรภาพที่แท้จริง พันซึ่งความทุกข์หรืออุปสรรคใดๆ แม้กระทั่งความตาย ก็ทรงได้รับชัยชนะเหนือไปจากมรณภาพแล้ว ชาวทิเบตเชื่อว่าหลังสมัยพุทธกาลแล้ว ก็ยังมีพระพุทธเจ้าองค์อื่นๆ อีก ซึ่งท่านเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นผู้สร้างสรรค์อารยธรรมของทิเบตขึ้น แต่สำหรับบางท่านที่ไม่ยอมดับขันธ เจริญบารมีกลับมาเกิดใหม่เพื่อที่จะสั่งสอนผู้คนให้ได้ตรัสรู้ถือได้ว่าเป็นความสุข อันบริสุทธิ์สูงสุด เชื่อกันว่าสามัญมนุษย์ทุกคนอาจตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าได้ พวกเขาอาจพิสูจน์ได้จากคำสั่งสอนและการปรากฏตนของหลายท่านที่เขาเชื่อถือเป็นพระพุทธเจ้า ที่มีชีวิตร่วมสมัยอยู่กับเขา

ลักษณะเฉพาะของพุทธศาสนาแบบทิเบต

ลามะ

ลามะในภาษาทิเบต แปลว่า ครู หรืออาจารย์ผู้ชี้แนะทางจิตวิญญาณ อาจเป็นภิกษุหรือฆราวาสก็ได้ แต่ชาวไทยมักเข้าใจว่าลามะจะต้องเป็นพระภิกษุ เมื่อเห็นลามะมีภรรยาหรือครอบครัว จึงเข้าใจผิดว่าพระของทิเบตมีภรรยาได้ (ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ วิทยุเสนา 2538:137) ชาวทิเบตเมื่อกล่าวถึงสรณาคมนั้น จะระลึกถึงลามะว่าเป็นสรณะแรก ก่อนไตรสรณาคมนั้น เพราะถือได้ว่า ได้เรียนรู้ไตรสรณาคมนั้นจากลามะ จึงถือว่าลามะว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึกถึงเช่นกัน และเนื่องจากลามะถ่ายทอดคำสอนเป็นสายสืบต่อกันมาจากพระพุทธองค์ การนับถือลามะคือการนับถือพระพุทธองค์ ความสัมพันธ์ระหว่างลามะและศิษย์เริ่มต้นเมื่อศิษย์เข้าไปขอคำสอนและลามะตกลงสอนให้ เมื่อลามะสอนความรู้ที่ตนรู้แจ้งให้แก่ศิษย์ เมื่อศิษย์ปฏิบัติตาม ถือว่าวงล้อธรรมจักรเคลื่อนไปข้างหน้าแล้ว เมื่อศิษย์ปฏิบัติได้สำเร็จเช่นเดียวกับอาจารย์ก็นับเป็นลามะได้ ในการเข้าสู่ความหลุดพ้นของปัจเจกบุคคลนั้น จะต้องมีการรักษาศีลแปด ประเภท ห้า ประเภทสำหรับผู้ที่ยังบวช และลามะที่จะให้ศีลนี้ได้ต้องเป็นพระภิกษุระดับเจ้าอาวาส จะต้องอธิบายศีลให้ผู้ประสงค์ที่จะบวชเข้าใจ เพื่อจะได้รักษาพระวินัยได้ถูกต้อง ห้า ประเภทนี้คือสามเณร สามเณรี สิกขมานา ภิกษุและภิกษุณี จากนั้นอีกสามประเภท คือศีลที่รับชั่วคราว และอุบาสกและอุบาสิกา ลามะที่ให้ศีลแก่ฆราวาส เรียกว่าอาจารย์ นอกจากศีลแปด ประเภทที่กล่าวมาแล้ว พระผู้ให้ศีลในการบวชเรียกว่า อุปัชฌาย์ และยังคงมีพระธรรมวาจาจารย์ที่คอยอบรมสั่งสอนพระบวชใหม่อีก ในฝ่ายของต้นตระนั้นจะมีลามะที่ทำพิธีเพิ่มพลัง ลามะผู้ถ่ายทอดสืบสายพระวินัย และผู้สอนคำสอนอันลึกซึ้ง

การเพิ่มพลัง(Empowerment)

ในการปฏิบัติตามสายต้นตระการเพิ่มพลังเป็นเรื่องสำคัญก่อนที่จะทำการเพิ่มพลังเป็นเรื่องสำคัญ ก่อนที่จะทำการเพิ่มพลังจะต้องเข้าพิธีอภิเษก(Initiation) ในต้นตระชั้นต้น (ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ วิทยุเสนา 2538:139) มีเพียงการอภิเษกภรรยาในต้นตระ สองชั้นถัดมา มีการอภิเษกภรรยาชั้นสุดท้าย ปัญญา และมนตร์ การถ่ายทอดคำสอนอันลึกซึ้งนั้น ลามะจะอธิบายความหมายชั้นลึกซึ้งในคัมภีร์

ให้แก่ศิษย์ในลักษณะที่เข้าใจได้ง่าย คำสอนบางส่วนในคัมภีร์ต้นตระกูลแก่การทำ ความเข้าใจ ลามะผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ส่วนตัวในปัญหานั้น หรืออย่างน้อยก็ ต้องมีความเข้าใจลุ่มลึก สามารถอธิบายคำสอนส่วนนี้ได้ เมื่อศิษย์ทำสมาธิ มีประสบการณ์อย่างไรจะถ่ายทอดให้ลามะฟัง ลามะจะสามารถแนะนำการปฏิบัติจิตขั้นสูงขึ้นได้ ศิษย์จะนำคำชี้แนะของอาจารย์ไปพัฒนาใน การทำสมาธิ จนกว่าจะได้ประสบการณ์ใหม่ก่อนที่จะได้รับคำชี้แนะต่อไป ลามะนั้นมีบทบาท โดยตรงในการที่จะถ่ายทอดคำสอนของพระพุทธองค์ให้แก่ศิษย์ จึงไม่แตกต่างไปจากพระพุทธองค์เอง หลักสำคัญของการปฏิบัติคือการทำสมาธิอยู่ในนาบุญ ซึ่งผู้ปฏิบัติจะเห็นภาพลามะของตน นั่ง ล้อมรอบอยู่ด้วยเทพเจ้าเพื่อสมาธิ ได้แก่พระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ ทาเกนี และธรรมบาล ทำการ สวดมนต์ขอพระและกุศล เพื่อการรู้แจ้งในโพธิญาณ คำว่า นาบุญหมายถึง ท้องทุ่งที่ราบอันเป็นที่ที่ เราจะหว่านบุญ ความสำคัญอยู่ตรงที่ว่า ลามะนั้นเป็นผู้เชื่อมโยงตัวเราสู่เทพเจ้าทั้งหลายในนาบุญ นั้น ที่ทำให้ลามะมีบทบาทที่สำคัญนัก เมื่อศิษย์ที่เคยตริกเห็นภาพลามะของตนมีสารัตถะเดียวกับ เทพเจ้าทั้งหลายในนาบุญแล้วต่อมาปฏิบัติไม่ยอมรับลามะของตนเสียแล้ว ศิษย์ผู้นั้นจะหาทาง ก้าวหน้าในการปฏิบัติต้นตระกูลได้ยากเต็มที การทำสมาธิและศรัทธาในเทพเจ้าในนาบุญเหล่านั้น เกิดขึ้นไม่ได้เมื่อไม่มีลามะเป็นผู้ประสาทพรให้ ในลักษณะนี้ลามะเป็นสายสัมพันธ์ที่สืบ เนื่องมาจากพระพุทธองค์ การปฏิบัติลามะจึงเป็นการตัดสายสัมพันธ์ที่ว่านี้ พุทธศาสนาแบบทิเบต อธิบายว่า ความสัมพันธ์ของกรรมเป็นสิ่งที่มิอิทธิพลยิ่ง หากลามะได้ศิษย์ที่เคยมีความสัมพันธ์กัน มาแต่อดีตชาติ ศิษย์ก็จะถึงซึ่งความรู้แจ้งได้รวดเร็วขึ้น หากไม่มีความสัมพันธ์มาก่อนการพัฒนาก็ อาจจะเป็นไปได้แต่ช้ามาก ในการสวดมนต์นั้น ศิษย์จะขอพรจากลามะ เป็นการปฏิบัติสำคัญที่พรที่ ลามะจะมอบให้เพื่อความสืบเนื่องในความรู้ศิษย์นั้นมิได้ขึ้นอยู่กับลามะ แต่ขึ้นอยู่กับความตั้งใจ ของศิษย์เอง หากศรัทธาและความเคารพในลามะมีอยู่สูง ศิษย์ก็จะเปิดรับพรจากลามะได้มาก แต่ หากความรู้สึกศรัทธาและเคารพต่อลามะคลุมเครือเหมือนมีเมฆหมอกมาปิดบัง เต็มไปด้วยความ สงสัยและไม่แน่ใจ อิทธิพลที่ลามะจะมีต่อศิษย์ก็จะถูกจำกัดไปด้วย ไม่ว่าลามะจะมีความรอบรู้หรือ เก่งเพียงใด

ตรรกวิทยา

ส่วนหนึ่งของการศึกษาพุทธศาสนาในระบบของทิเบตที่แตกต่างไปจากพุทธศาสนานิกายอื่นๆ คือ การฝึกฝนในเรื่องโถ้วาที่โดยการใช้ตรรกะ ในที่นี้จึงเรียกว่าตรรกวิทยา(ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ วิทยุ เสน2538:153)จุดประสงค์หลักของตรรกวิทยาที่ฝึกฝนกันในวัดของพระทิเบตนั้นเป็นไปเพื่อให้มี ทักษะที่ถูกต้องและจัดข้อโต้แย้งในทักษะที่ถูกต้องนั้นเพื่อจุดประสงค์เช่นนี้ การฝึกในตรรกวิทยา จึงเป็นการฝึกทางพุทธศาสนา เพื่อให้เข้าใจในธรรมชาติของความจริงโดยการวิเคราะห์อย่าง รอบคอบและแม่นยำในสภาวะธรรมชาติของสิ่งที่ปรากฏอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง การฝึกฝน ในพุทธศาสนานั้นขึ้นอยู่กับหลักสามประการ นั่นก็คือ การฟังคำสอน คิด และทำความเข้าใจใน ความหมาย และทำสมาธิภาวนา ในความหมายนั้น ตรรกวิทยาเป็นวิธีทางปรัชญาที่ใช้ได้ในหลักทั้ง สามประการนี้ ทะไลลามะองค์ปัจจุบันทรงยืนยันว่าการฝึกตรรกวิทยาเป็นวิธีที่จะช่วยให้พระสงฆ์ จัดความหลงผิด และเข้าใจในคุณลักษณะแห่งความเป็นพุทธ โดยต้องแท้ แต่ถ้าจะเก่งในทาง ตรรกวิทยาแต่อย่างเดียว โดยไม่น้อมนำเข้าสู่การละวางกิเลสก็ไม่ช่วยบุคคลผู้นั้น โดยขั้นพื้นฐาน แล้ว เราสามารถใช้ตรรกวิทยาในการจัดความเห็นผิดที่มีอยู่มากมายทั้งในวิถีคิดของตัวเองและ ของคนอื่น ความเชื่อและความเข้าใจของคนที่ไม่ใช่ชาวพุทธที่เป็นความเห็นผิดที่ชัดเจนคือการ ขอมรับว่าธรรมชาตินั้นเที่ยง ชาวพุทธปฏิเสธความคิดนี้โดยสิ้นเชิง ชาวพุทธจึงต้องรู้จักยืนยันของ ตนและสามารถปกป้องจุดยืนของตนได้ หากฝ่ายตรงข้ามไม่สามารถชี้ได้ว่า อีกฝ่ายหนึ่งผิด ตรงไหนเขาก็จะไม่สามารถบังคับให้อีกฝ่ายหนึ่งยกเลิกความเห็นที่ตนเห็นว่าผิดได้ จุดประสงค์ พื้นฐานของตรรกวิทยา ก็คือการยืนยันความถูกต้องในเรื่องกฎแห่งกรรม เป็นพื้นฐานขั้นแรกและ เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด สำหรับวิธีการของตรรกวิทยานั้น เป็นสิ่งที่น่าดูอย่างยิ่ง พระที่จะเป็นผู้ตอบจะ นั่งในขณะที่พระที่เป็นผู้ถามจะยืน สถานที่มักจะเป็นลานกว้างของวัดทั้งในฤดูหนาวและร้อน ตรรกวิทยาที่พระภิกษุชาวทิเบตที่ฝึกฝนกันในวัด เพื่อจัดความเห็นผิด สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ให้เกิดขึ้นแก่ตนและคู่สนทนา และรู้จักจัดปัญหาอุปสรรคในการสร้างความเข้าใจหรือทรรณะที่ ถูกต้อง การถามกลับไปกลับมาเป็นวิธีการที่ถ้าผู้ตอบไม่แน่ใจในความรู้ความเข้าใจของตนก็จะหลง ทางได้ ดังนั้นการฝึกการใช้เหตุผลตามแบบตรรกวิทยา จึงเป็นทั้งแบบฝึกฝน การละเล่นการรื่นเริง ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานความเข้าใจในหลักคำสอนของพุทธศาสนาทั้งสิ้น

ประวัติเชอเกียม ตรุงปะ रिमโปเช

เชอเกียม ตรุงปะ เกิดในเดือนกุมภาพันธ์ ปี 1940 ในหมู่บ้านเล็กๆบนที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือของทิเบต เนื้อหมู่บ้านมีขุนเขาป่าโกอันเลื่องชื่อ พุ่มสูงเสียดฟ้าที่ระดับเหนือกว่าหนึ่งหมื่นแปดพันฟุต และถูกขนานนามว่าเป็น “เสาค้ำฟ้า” (บุลยา2554:2) บิคา มารดาเป็นพวกเร่ร่อนเช่นเดียวกับคนอื่นๆในดินแดนแถบนั้น ชาวคัมปาจะอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่อาศัยอยู่ในกระโจมซึ่งย้ายที่ไปเรื่อยๆ เพื่อเลี้ยงจามรีและดูแลฝูงแกะ ในขณะที่มีอายุได้เพียง 13 เดือน ตรุงปะ ธรรมดาประจักษ์ที่ 16 ได้ชี้ว่า ตุลกู ตรุงปะองค์ที่ 10 ได้ไปเกิดใหม่แล้วในหมู่บ้านแห่งหนึ่งห่างจากอารามเซอร์มั่ง โดยต้องเดินเท้าเป็นเวลาห้าวัน อยู่ในบ้านซึ่งประตูหันไปทางทิศใต้ที่บ้านมีสุนัขตัวใหญ่สีน้ำตาลแดง บิดาของเด็กชื่อ เยเชคาร์เย มารดาชื่อ ซุงโซ แต่เนื่องจากมารดาของท่านแต่งงานใหม่ จึงมีการสับสนตอนชีวิตเด็ก เพราะชื่อของชายที่เธออยู่กินด้วยไม่ใช่ชื่อเดียวกับบิดาต่างๆของเชอเกียม ตามคำพยากรณ์ เชอเกียมต้องผ่านการทดสอบตามประเพณี โดยมีการนำสิ่งของชนิดเดียวกันหลายชิ้นมาวางไว้ตรงหน้า แต่มีเพียงชิ้นเดียวเท่านั้นที่เป็นสมบัติของท่านเมื่อชาติที่แล้ว เด็กเล็กของได้ถูกต้อง โดยเชอเกียมได้เขียนไว้ในหนังสืออัตชีวประวัติของตนเองว่า ท่านสามารถระลึกถึงเหตุการณ์ในชีวิตเมื่อชาติที่แล้วซึ่งก็คือตรุงปะที่ 10 ได้อย่างชัดเจนจนอายุถึง 13 ปี เชอเกียมได้รับการอภิเษกเป็นตรุงปะลำดับที่ 11 โดยธรรมดาประจักษ์ที่ 16 เป็นผู้ทำพิธี มีพระสงฆ์กว่าหนึ่งหมื่นสองพันรูปและฆราวาสจากทั่วทิเบตตะวันออกเฉียงเหนือมาร่วมในพิธีนี้ หลังจากผ่านพิธีกรรมนี้แล้วท่านยังคงอยู่กับมารดาของท่านโดยมีบริวารคอยดูแล และเริ่มเรียนหนังสือเมื่ออายุได้ 5 ขวบพออายุได้ 8 ขวบ เรียนรู้การประกอบพิธีกรรมหลายอย่างทั้งการสวดการใช้ขันเจาะวั ระฆัง และได้รับพรพาเป็นสามเณร หลังจากพรรคคอมมิวนิสต์เข้าปกครองจีนในปี 1949 หลังจากนั้นไม่นานก็ได้ประกาศเจตนารมณ์ที่จะยึดครองทิเบตโดยถือว่าทิเบตเป็นมณฑลหนึ่งของจีน ต้องเลิกให้มีศาสนาของคนเถื่อนและเปลี่ยนไปเป็นลัทธิมาร์กซิสต์ซึ่งในขณะนั้นเชอเกียมมีอายุ 19 ปี

1 มกราคม 1950 จีนประกาศที่จะ“ปลดแอกทิเบตจากจักรวรรดินิยมต่างชาติ และรวมเข้าเป็นหนึ่งเดียวกับประเทศแม่” จากนั้นกองทัพพม่าก็เคลื่อนพลเข้ามาในดินแดนหิมะ ในตอนแรกจีนมีความคิดว่าทิเบตจะให้ความต้อนรับและปลอบปล้ำกับการกระทำครั้งนี้ แต่ชาวทิเบตกลับมีปฏิกิริยาต่อต้านอย่างรุนแรงจีนจึงคิดที่จะปลดแอกทิเบตด้วยการทำลายประเทศ ในปี 1959 สถานการณ์ทวีความรุนแรงขึ้น ความตึงเครียดลุกลามขึ้นทันทีที่มีการประกาศว่า องค์ทะไลลามะ ผู้นำทางศาสนาแห่งทิเบตอาจถูกลักพาตัว

วันที่ 28 มีนาคม โจวเอินไหลประกาศทางวิทยุว่ารัฐบาลทิเบตถูกล้มล้างและรัฐบาลจีนได้เข้ายึดครองแล้วส่วนองค์ทะไลลามะหนีไปอินเดียโดยปลอมองค์เป็นทหาร ในเวลานั้นเซอเกียม ก็โดนตามล่าตัวโทษฐานเป็นศัตรูทางการเมืองของจีนทำให้ท่านไม่สามารถกลับไปเซอร์มั่งได้อีก ทีแรกตรงปะหนีไปที่ลาซาก่อนแต่เมื่อทราบว่างค์ทะไลลามะเสด็จออกนอกประเทศแล้ว จึงตัดสินใจหนีไปอินเดียเช่นกัน ถือว่าการเดินทางครั้งนี้คือการจาริกและแสวงบุญ ถึงแม้การเดินทางครั้งนี้เต็มไปด้วยความยากลำบาก แต่สามารถออกจากทิเบตได้สำเร็จ(พินทุสร ดิวตานนท์2552:94) และเดินทางมาถึงอินเดียในปี 1959 โดยท่านพำนักอยู่ในประเทศอินเดียตั้งแต่ปี1959-1963 นับเป็นช่วงเวลาแห่งความตื่นตาตื่นใจและกระหายใคร่รู้เมื่อเทียบกับความล้าหลังของทิเบต อินเดียในความรู้สึกของเซอเกียม อินเดียนับเป็นประเทศที่ทันสมัย มีโอกาสได้สัมผัสกับชาวต่างชาติที่นี้เป็นครั้งแรก และนั่นเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เซอเกียมตระหนักถึงความจำเป็นอย่างยิ่งยวดที่จะต้องศึกษาภาษาต่างประเทศเพื่อใช้ในการเผยแผ่ธรรมะได้ ท่านได้ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางธรรมให้กับโรงเรียน โฮมสกูลสำหรับยุวละมาะซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากองค์ทะไลลามะ ดิงโก เซ็นท์เซ รีมโปเซ ครูสอนภาษาอังกฤษของเซอเกียม เป็นผู้จุดประกายให้เซอเกียมเดินทางไปเผยแผ่หลักธรรมคำสอนไกลถึงทวีปยุโรป ด้วยความช่วยเหลือจากจอห์น ไคร์ฟเวอร์, ฟรีดา เบดี และสมาคมทิเบตแห่งราชอาณาจักร เซอเกียมได้รับทุนสปีดลิงให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยออกฟอร์ดในปี 1963 โดยมีอะกองคิดตามไปด้วย การใช้ชีวิตในอังกฤษเป็นไปได้ด้วยดีและได้เรียนรู้สิ่งต่างๆมากมาย โดยได้ศึกษาศาสนาและปรัชญาเปรียบเทียบกับวิชาอื่นๆ เซอเกียมใฝ่ฝันที่จะได้เผยแผ่สั่งสอนธรรมและการเดินทางไปเยือนวัดพริงนาชและสำนักสงฆ์สแตนบรูค แสดงให้เห็นว่าการใช้ชีวิตอยู่ในโลกตะวันตกและการภาวนานั้นสามารถไปด้วยกันได้ ด้วยความช่วยเหลืออย่างทุ่มเทและการจุดประกายจากเอสเม แครมเมอร์ โรเบิร์ต หนังสือเรื่อง เลือดทิเบต จึงได้ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี 1966 แต่ก็

ยังไม่มีโอกาสธรรมะออกมาแสดงอย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ อานันท์ โปธิ ผู้ดำรงตำแหน่งอาวุโสของสังฆนิการแห่งอังกฤษและผู้ก่อตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมพุทธศาสนาจอห์นสโตนในสก็อตแลนด์ได้เสนอให้เซอเกียมและอะกองมาเป็นผู้ดูแลกำกับศูนย์ฯคณะกรรมการศูนย์จอห์นสโตนนิมนต์ไปนำการภาวนาที่นั่นและยังได้มีโอกาสกลับไปเยือนอีกหลายครั้ง ในที่สุดได้มีการส่งมอบศูนย์จอห์นสโตนให้กับเซอเกียมและอะกองภายหลังตั้งชื่อศูนย์ขึ้นมาใหม่ว่าศูนย์ปฏิบัติธรรมซัมเย่ ลิง ต่อมาเซอเกียมได้รับจดหมายอนุมัติสัญชาติอังกฤษในความรู้สึกของเซอเกียมนั้นเปรียบเสมือนสัญญาณเชิญชวนให้ลงมือทำงานเผยแผ่ พระสัทธรรมในโลกตะวันตกที่มีจริตของตนเอง วันหนึ่งขณะขับรถในนอร์ทัมเบอร์แลนด์เซอเกียมเกิดหมดสติขณะนั่งอยู่หลังพวงมาลัยรถแล่นตจากถนนและพุ่งเข้าชนร้านขายของตลก เซอเกียมถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลนิเวลเชลเจนเนอร์ล ร่างกายซีกซ้ายเป็นอัมพาต เซอเกียมตัดสินใจลาสิกขาและสมรสกับ ไคอาน่า จูดีส ผู้ที่ละทิ้งรากเหง้าของตนและอุทิศชีวิตไว้กับการปฏิบัติธรรมในพระพุทธศาสนา

การแต่งงานครั้งนี้ก่อให้เกิดความขัดแย้งมากมายในหมู่สานุศิษย์ของซัมเย่ ลิง อีกทั้งโอกาสในการเผยแผ่พุทธศาสนาที่แท้ให้ยังรากลึกลงในสหราชอาณาจักรในขณะนั้นมีความเป็นไปได้เพียงน้อยนิด เซอเกียมตัดสินใจเดินทางไปยังทวีปอเมริกา มีสานุศิษย์ชาวอเมริกาจำนวนหนึ่งซึ่งเคยพำนักอยู่ที่ซัมเย่ ลิงออกเดินทางมาก่อนเพื่อเตรียมตัวต้อนรับพวกเขาซื้อที่ดินราว 1,100 ไร่ทางตอนเหนือของเวอร์มอนท์และตั้งชื่อไว้ว่าไร่ทางเสื่อซึ่งเป็นบรรยากาศของความไว้กรอบผสมผสานกับกลิ่นอายความเป็นนิวยอร์กความเคลื่อนไหวของขบวนการฮิปปี้กำลังรุ่งสุดเหวี่ยงมีวิถีชีวิตที่แหวกแนวจากจารีตนิยมเชื่อในสัญชาตญาณของตนเองและปฏิเสธสถาบัน จิตใจอันเปิดกว้างและความสับสนของหนุ่มสาวในขณะนั้น ได้กลายเป็นมูลฐานที่เปิดรับการเข้ามาของพุทธศาสนาได้อย่างง่ายดาย ในสภาวะการณ์เช่นนี้เองที่เซอเกียมตรงปะ ประสบความสำเร็จในการจัดตั้งชุมชนผู้ปฏิบัติธรรมสายทิเบตนิคายขึ้นเป็นครั้งแรกในโลกตะวันตกซึ่งยังคงเป็นหนึ่งในสำนักที่สดอยู่แม้ในปัจจุบัน ท่านได้ก่อตั้งมหาวิทยาลัย(เมื่อแรกเป็นสถาบันนาโรปะ ปัจจุบันเรียกว่ามหาวิทยาลัยนาโรปะ)ก่อตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กๆและโครงการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป(การฝึกฝนแบบซัมบาลา)ริเริ่มการศึกษาจิตวิทยาแนววิปัสสนาธุระ(Maitri space Awareness)โรงเรียนการละคร (Mudra Space Awareness)และพิมพ์หนังสือกับรวบรวมบทกวีอีกหลายเล่มรวมทั้งมีการสร้างงานศิลปะศิลปะการเขียนอักษรและภาพถ่ายอีกมากมาย ในปี1980ซึ่งเป็นปีที่องค์กรมาปะที่ลึบหกรณภาพ

ด้วยโรคมะเร็งในกระเพาะอาหาร สุขภาพของตรงปะก็แย่ลงด้วย ประกอบกับได้รับบาดเจ็บจากการหกล้มตกบันไดด้านหลังของสำนักกัลป์ปะ ท่านยังคงทำงานสอนในการอบรมกัลป์ปะและวัชรชาติอยู่ แต่งการเข้าร่วมประชุมและงานฉลองต่างๆลงในปี 1984 ตรงปะปลีกวิเวกกับศิษย์อาวุโสสองสามคนเป็นเวลาหนึ่งปีในระหว่างนี้ท่านได้แสดงสภาวะจิตที่ต่างจากที่เคยเป็นคือเข้าหาได้ยากเป็นเวลานาน จนบางคนคิดว่าท่านกำลังจะละสังขาร ปลายปีของการวิเวก ตรงปะกลับมามีติดต่อสัมพันธ์กับลูกศิษย์และโลกของท่านตามปกติ ท่านออกจากการปลีกวิเวกและเริ่มออกสอนตามตาราง ตรงปะได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์เกินขนาดเป็นเวลาหลายปี และจากการปฏิเสธที่จะนอนให้พอหรือใช้ชีวิตอย่างสุขสบายตามฐานะที่พึงมี ตรงปะมีอาการทรุดลงโดยลำดับ ทว่ามีศิษย์ไม่กี่คนที่เห็นว่าเป็นสัญญาณของการดับขันธุ์ที่ใกล้ใกล้เข้ามา นายแพทย์ มิทเชลเลวี แพทย์ประจำตัวอธิบายว่า “ตรงปะมีประวัติโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง ซึ่งเป็นโรคประจำตัวที่มีผลต่อร่างกายได้หลายอย่าง” เมื่อวันที่ 28 กันยายน 1986 ตรงปะมีอาการโรคหัวใจวาย อันเนื่องมาจากโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูง(พินทุสร ดิวตานนท์2552:631) แม้ว่าท่านจะได้รับการรักษาจนหัวใจกลับมาเป็นปกติ และมีชีวิตอยู่ต่อได้อีกหกเดือนหลังจากออกโรงพยาบาลแต่ก็ไม่สามารถฟื้นฟูสภาพร่างกายกลับได้เหมือนเดิม ท่านเสียชีวิตเดือนเมษายน ปี 1987 เนื่องจากอาการติดเชื้อ

ในพินัยกรรม ท่านได้ระบุการแต่งตั้งตำแหน่งวัชรเสนาและยั่วว่าบุตรชายชื่อโอเชล ริงครอล มุกโป ซึ่งได้สมัญญาเป็นชาววัง และปัจจุบันใช้นามว่า สากยง มิพัม ริมโปเช นั้นสมควรเป็นผู้สืบทอดตำแหน่งประมุขอาณาจักรชัมบาลาต่อจากท่าน(พินทุสร ดิวตานนท์2552:638) เนื่องจากการศึกษาเล่าเรียนมาเพื่อหน้าที่นี้โดยเฉพาะ ท่านขอให้ศิษย์ทุกคนช่วยดำรงสายปฏิบัติของท่าน ช่วยปกป้องรักษาคุณแลหลักธรรมคำสอนและโลกที่ท่านได้สร้างขึ้นโดยในเอกสารฉบับนั้น ท่านได้เขียนไว้ว่า

เกิดมาเยี่ยงสงฆ์

ตายลงเยี่ยงราชันต์

ตราบเท่าสายฟ้าไม่หยุดคำราม

เราจักตามสิ่งสถิตในตัวท่าน ร่วมกันกับตราละ

ของงมีแต่ความสุขสวัสดิ์

(เชอเกียม ตรงปะ ริมโปเช)

แนวทางการเผยแผ่พุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตของเชอเกียม ตรุงปะ रिम โปเซ

- การฝึกปฏิบัติที่เรียบง่าย

สิ่งแรกสำหรับผู้ที่ต้องการจะศึกษาธรรมะ สิ่งที่เชอเกียม ตรุงปะ เน้นย้ำพิเศษคือการฝึกสมาธิและอยู่กับตัวเองซึ่งถือเป็นขั้นพื้นฐานที่สุดเพื่อให้เข้าใจถึงธรรมชาติพื้นฐานของเรา และรู้จักตัวตนที่แท้จริง เชอเกียมใช้แนวทางนี้มาตลอดตั้งแต่เริ่มเข้ามาในทวีปอเมริกาจนกระทั่งปัจจุบัน เมื่อมีคนต้องการให้สอนอะไรสิ่งแรกที่เชอเกียมจะให้บุคคลผู้นั้นทำคือการนั่งสมาธิ เชอเกียมได้อธิบายไว้ว่า “สมาธิภาวนาในที่นี้หมายถึงสิ่งอันเรียบง่ายและเป็นพื้นฐานอย่างยิ่ง ซึ่งไม่ผูกติดกับวัฒนธรรมใดๆ เรากำลังพูดถึงการปฏิบัติที่เป็นพื้นฐานที่สุดนั่งลงบนพื้นจั่ววางร่างกายให้อยู่ในท่าที่ที่เหมาะสม เจริญสติไว้กับจุดที่เราอยู่คือที่ที่เราอยู่บนโลกใบนี้” (พินทุสร ติวตานนท์ 2552:110) สำหรับศูนย์ปฏิบัติธรรมต่างๆ ทั้งหมดที่ก่อตั้งโดยเชอเกียม ตรุงปะ กิจกรรมหลักของศูนย์คือการนั่งสมาธิ เวลาส่วนใหญ่จะเน้นไปที่นั่งสมาธิแม้กระทั่งในช่วงเวลาที่สอนธรรมะหรือแม้แต่ช่วงที่มีอาจารย์สำคัญๆ มาสอน

- การถ่ายทอดคำสอน

การถ่ายทอดคำสอนในวัฒนธรรมทิเบตนั้น การถ่ายทอดให้ศิษย์ตัวต่อตัวถือเป็นสิ่งสำคัญมาก หัวใจของการสอนไม่ได้อยู่ที่เนื้อหาสาระเพียงอย่างเดียว การถ่ายทอดไม่ได้จะเน้นไปที่ตัวเนื้อหาทั้งหมดแต่จะเป็นการถ่ายทอดประสบการณ์ของครูเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อโลกทั้งหมด จะเห็นได้ชัดว่าเชอเกียมนำวัฒนธรรมทิเบตมาใช้ในการเผยแผ่คำสอน โดยหลักๆ นั้นเชอเกียมจะนำเอาประสบการณ์ส่วนตัวหรือเรื่องเล่าต่างๆ มาเล่าและเมื่อจบก็จะนำหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นมาอธิบายเพิ่มเติมภายหลัง เชอเกียมใช้วิธีนี้มาเป็นเครื่องมือในการทำให้ศิษย์เข้าใจในเนื้อหาบทเรียนได้รวดเร็วและลึกซึ้งขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือเชอเกียมจะบรรยายธรรมเป็นภาษาตะวันตกโดยไม่ใช้คำม เพราะจะทำให้สื่อสารต่อกันง่ายขึ้นอีกทั้งยังจะช่วยทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะฝึกปฏิบัติธรรมอีกด้วย

- การไม่ยึดติดแบบแผนดั้งเดิม

เชอเกียม ตรุงปะ มีวิธีในการเผยแผ่สั่งสอนพุทธศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งมีความแตกต่างจากอาจารย์ท่านอื่นๆ เชอเกียมจะสอนตามลักษณะของแต่ละบุคคล ตามสถานการณ์หรือสิ่งแวดล้อมขณะช่วงเวลานั้นจะไม่ยึดติดตามแผนการสอนที่วางไว้ล่วงหน้าเสมอไป ไม่ยึด

ถือเอาตามแบบแผนดั้งเดิมที่ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในทิเบตคือจะต้องสอนตามคัมภีร์บรรทัดต่อบรรทัด โดยเชอเกียม ดรุงปะ จะนำเอาประสบการณ์โดยตรงของตนเองมาเป็นบทเรียนเพื่อเล่าให้แก่ผู้ที่มาฟังหรือลูกศิษย์เพื่อให้เข้าถึงธรรมะได้อย่างแท้จริง อีกทั้งการทำเช่นนี้ยังจะส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศิษย์แน่นแฟ้น ขยับช่องว่างระหว่างครูกับลูกศิษย์ได้มากขึ้น เชอเกียม ดรุงปะ ใช้ความใกล้ชิดระหว่างตัวเขาและลูกศิษย์เป็นเครื่องมือในการให้ลูกศิษย์เข้าถึงธรรมะอย่างลึกซึ้ง สิ่งนี้ถือเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจให้ผู้คนหันมาสนใจอย่างจริงจังโดยไม่ต้องสนใจถึงแบบแผนอันเคร่งครัด

- การประยุกต์ชีวิตประจำวันให้เป็นพื้นฐานธรรมะ

ในปีแรกๆของการใช้ชีวิตในอเมริกา เชอเกียม ดรุงปะสอนญาติสนทนาธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการก่อตั้งและเผยแผ่พุทธธรรม(พินทุสร ติวตานนท์2552:216)ดรุงปะสอนให้นำเอาประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมาเป็นตัวช่วยในการทำสมาธิธรรมะ ดรุงปะจะสนับสนุนให้ศิษย์สร้างสัมพันธ์กับคนรอบตัวให้แข็งแรง มีครอบครัว ทำหน้าที่ของตนในสังคมให้ดีที่สุด ให้ออกกำลังกายกับสถานการณ์และความวุ่นวายทั้งหลายให้ได้ สิ่งสำคัญที่สุดคือดรุงปะต้องการให้ศิษย์นำเอาหลักต้นธรรมะมาปรับใช้กับชีวิตประจำวัน สามารถใช้ชีวิตประจำวันอยู่ได้ปกติสุขโดยที่มีหลักธรรมเป็นเครื่องชี้นำไม่ต้องตัดขาดจากโลกเพื่อให้เข้าถึงธรรมะ ใช้สถานการณ์ความวุ่นวายมาเป็นแรงกระตุ้นให้สามารถดำรงอยู่ภายในสังคมได้โดยตั้งมั่นอยู่ในสติ

- การตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรม

ตั้งแต่การลี้ภัยจนกระทั่งเสียชีวิต เชอเกียม ดรุงปะความมุ่งมั่นในการเผยแผ่พุทธศาสนาของเชอเกียม ดรุงปะไม่เคยลดถอย ตั้งแต่ยังอยู่ที่อังกฤษเชอเกียมได้ก่อตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมซัมเย่ ลิง ต่อมาเมื่อย้ายมายังทวีปอเมริกาก็ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมร็อกกี้ เมาน์เทนด้วยความที่ศูนย์ปฏิบัติธรรมแห่งนี้ขยายตัวอย่างรวดเร็วส่งผลให้ในเวลาต่อมาเกิดการอบรมวัชรธาตุขึ้นเป็นครั้งแรก และในเวลาต่อมาก็เกิดศูนย์ปฏิบัติธรรมและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาเป็นจำนวนมาก อาทิ มหาวิทยาลัยนาโรปะ โรงเรียนการละคร(Mudra Space Awareness) โครงการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป(การฝึกฝนแบบซัมบาลา) เป็นต้น

- การอบรมธรรมะ

เชอเกียม ตรุงปะ คิดค้นวิธีการเพื่อให้ผู้ที่ต้องการจะศึกษาธรรมะมีพื้นฐานเพื่อเตรียมพร้อมศึกษาธรรมะในขั้นที่ลึกขึ้นไป หลักสูตรฝึกปฏิบัติธรรมเป็นระยะเวลาสามเดือน ในช่วงอบรมผู้ที่เข้าอบรมจะต้องถือศีลห้า ละเว้นจากการทำลายชีวิต น้อ โกงทรัพย์สินของผู้อื่น พுகเท็จ กิจกรรมทางเพศ(ถือพรหมจรรย์) เสพเหล้าและยาเสพติด โดยช่วงเวลาแต่ละเดือนของการอบรมจะทุ่มเทให้การศึกษาที่ละยาน เริ่มตั้งแต่หินยาน มหายานและวัชรยาน โดยแบ่งเวลาอย่างเท่าเทียมกันระหว่างการปฏิบัติอย่างเข้มข้นและการศึกษาพุทธธรรม(พินทุสร ติวตานนท์2552:174)ทำให้สามารถเข้าใจและมีประสบการณ์ในการปฏิบัติต่อเนื่องและตั้งมั่นอยู่ในพุทธมรรค นอกจากหัวใจสำคัญอยู่ที่การบรรยายธรรมของเชอเกียม ตรุงปะแล้ว ก็จะมีการบรรยายธรรมของศิษย์รุ่นใหญ่ พื้นฐานโปรแกรมอบรมจะประกอบด้วยสามบทเรียนย่อยกับบทเรียนใหญ่ที่ตรุงปะสอนเอง ก่อนหน้านั้นจะมีการเสนอบทเรียนให้เลือกหกเรื่อง โดยบังคับให้เรียนหนึ่งหรือสองเรื่องในจำนวนนั้นส่วนเรื่องที่สามจะให้ผู้ที่เข้าอบรมเลือกกันเอง ซึ่งแต่ละปีบทเรียนจะแตกต่างกันไป เรื่องที่นำมาให้ศึกษาได้แก่ประวัติความเป็นมาของวิทยาศาสตร์ กวีนิพนธ์ธรรมะ โยคาจารย์และมาชยมิกะ คัมภีร์มรณศาสตร์ ของทิเบต เทวนิยมและอเทวนิยม พระอภิธรรม สายธรรมปฏิบัติ และอริยฐาน วัฒนธรรมซัมบาลาซึ่งเป็นบันทึกของตรุงปะในปีที่ผ่านมาถูกพิมพ์ออกมา และยังมีกรตั้งกลุ่มขึ้นมาศึกษาและทบทวนคำสอนในปีที่จัดอบรมด้วยในภาคปฏิบัติจะมีกิจกรรมหลายอย่างเช่น ออโยกิ ซึ่งเป็นการรับประทานอาหารอย่างมีสติ โดยนำมาจากแนวปฏิบัติของเซน กิวโดหรือการยิงธนูแบบญี่ปุ่น และการทำมณฑลของคอร์เจ กาชุง(พินทุสร ติวตานนท์2552:175)

- การทดสอบศิษย์

เชอเกียม ตรุงปะจะขอให้ศิษย์มาทำการสอนในทุกๆวันศุกร์ เพื่อต้องการให้ศิษย์เข้าใจแจ่มแจ้งในคำสอนที่ได้รับไป บางครั้งจะให้ลูกศิษย์บางคนบรรยายธรรมสั้นๆทำให้ศิษย์ต้องพัฒนาตนเองเพื่อจะได้ไม่ต้องคอยพึ่งแต่คำสอนของครู สามารถเข้าถึงธรรมได้ในรูปแบบของตนเอง ตามที่เชอเกียมเคยเขียนไว้ใจ *Meditation in Action* “ ผมขอพูดไว้ ณ ที่นี้ว่า ธรรมะข้อใดที่คุณได้บรรลุและถ่ายทอดสิ่งนั้นต่อผู้อื่นได้ นั่นแหละคือหนทางเดียวที่จะ

พัฒนาตัวคุณเอง”(พินทุสร ติวตทานนท์2552:171) โดยหลักที่เซอเกียมมักจะบอกศิษย์เสมอคือ ใ้ใช้คำพูดที่เข้าใจง่ายออกมาจากใจ อยู่กับปัจจุบันในขณะที่เราพูด

- การสอนยานทั้งสาม

จากการศึกษาคัมภีร์โบราณหลายเล่ม เซอเกียมเน้นถึงความสำคัญที่ทุกคนต้องเริ่มต้นปฏิบัติในแนวหินยานก่อน ตรงปะไม่เห็นด้วยกับการที่สอนการปฏิบัติ และการเพ่งนิมิต การท่องบ่นมนตรา หรือประกอบพิธีต่างๆตามแบบทิเบตให้ผู้ที่เพิ่งเริ่มต้น เซอเกียมใช้หินยานเป็นพื้นฐานในการให้ชาวตะวันตกเข้าใจธรรมะ โดยตรงปะเปรียบเทียบยานทั้งสามไว้ว่า หินยานเปรียบเสมือนการลงหลักปักเสาบ้าน ส่วนมหายานเป็นการสร้างตัวบ้าน ต้นตระกูลคือการสร้างหลังคาของค้ำรอบตัวบ้าน ดังนั้นหากเราจะเริ่มด้วยการสร้างหลังคา ก่อนวางรากฐานย่อมเป็นเรื่องที่น่าขัน (พินทุสร ติวตทานนท์2552:185) โดยเซอเกียมจะให้ศึกษาทีละยาน อย่างไม่รีบเร่ง ต้องทำความเข้าใจกับประสบการณ์ของแต่ละยานให้ได้ ก่อนที่จะข้ามไปศึกษายานต่อไป

หินยานทางสายแคบ ความหมายสำคัญของหินยานคือ การดำรงชีวิตเยี่ยงผู้ที่หมายรู้ว่าตนเป็นใครอย่างแท้จริง ไม่ใช่หมายความว่าเราจะเป็นใคร (พินทุสร ติวตทานนท์2552:186) หินยานหมายถึงการพิจารณาทุกข์ และเข้าใจว่าเราสร้างมันขึ้นมาอย่างไร ด้วยความยึดมั่นถือมั่นในร่างกาย และอัตลักษณ์ของเรา

มหายานทางสายกว้าง คือการตั้งเป้าหมายบรรลุนิพพานเพื่อปลดปล่อยทุกสรรพชีวิตออกจากสังสารวัฏ โดยปรัชญาหลักๆของมหายานคือการส่งผู้อื่นไปยังนิพพานก่อนตนเอง สร้างจิตสำนึกรู้ว่าผู้อื่นมีความสำคัญยิ่งกว่าตน เซอเกียม ตรงปะพยายามสอนให้ศิษย์เข้าใจและรับรู้ถึงตนเองเสียก่อนก่อนที่จะมอบหรือแผ่ความรู้สึกลงไปยังผู้อื่น เพราะไม่เช่นนั้น ก็ไม่สามารถเข้าถึงหลักธรรมที่แท้จริงได้

วัชรยาน ทางลัด ถึงวัชรยานและมหายานจะมีความแตกต่างกัน แต่เป้าหมายยังคงเน้นความสำคัญของการอุทิศตนเพื่อประโยชน์สูงสุดของสรรพสัตว์ทั้งหลาย วัชรยานมีแนวคิดที่ความกรุณาต้องเกิดขึ้นอย่างนับพัน ด้วยความเชื่อมั่นศรัทธาอย่างแรงกล้าและแน่วแน่ (พินทุสร ติวตานุหนที่2552:193) ทุกๆครั้งของการอบรมเซอเกียมจะสอนเรื่องวัชรยานอย่างมีระบบ ละเอียด และแตกต่างกันไปในแต่ละปี และในการสอนแต่ละครั้งยังช่วยให้ตัวเองกับศิษย์มีความใกล้ชิดกันมากขึ้นอีกด้วย

สรุปผลการศึกษา

ผลที่ได้จากการศึกษาแนวทางการวางรากฐานพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตในโลกตะวันตกของเชอเกียม ตรุงปะ रिโมโปเช พบว่า ตั้งแต่การลี้ภัยออกจากทิเบตของเชอเกียม ตรุงปะ ไม่ได้มีความท้อถอยในการที่จะธำรงรักษาพุทธศาสนาแบบทิเบตให้คงอยู่ แม้จะต้องระหกระเหินมายังต่างแดน แต่ยังคงมีความมุ่งมั่นที่จะนำพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตมาสู่โลกตะวันตก ซึ่งเป็นสังคมนิยม เต็มไปด้วยความทันสมัย อีกทั้งยังมีศาสนานิกายต่างๆ รวมถึงวัฒนธรรมที่ถือเป็นรากเหง้าดั้งเดิมในโลกตะวันตกอยู่แล้ว สำหรับวัฒนธรรมในทิเบตนั้นการถ่ายทอดหลักธรรมต่างๆ ครูหรือลามะถือเป็นผู้ที่มีความสำคัญมาก ตรุงปะนำหลักศาสนาที่เคร่งครัดจากทิเบตมาผสมผสานกับแนวทางของตน เชอเกียม ตรุงปะ อุทิศตัวเพื่อที่จะเป็นผู้เผยแผ่และถ่ายทอดหลักศาสนาอย่างจริงจังโดยไม่หวังประโยชน์ส่วนตน ตรุงปะเล็งเห็นว่าสมาธิและการรู้จักตัวเองคือสิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้คนในโลกตะวันตกเข้าใจธรรมะได้ง่ายขึ้นโดยไม่ฉาบฉวย ใช้วิถีต้นตระกูลปฏิบัติ ตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมขึ้นให้เหมาะกับคนทุกเพศ ทุกวัย มุ่งให้ผู้คนนำหลักธรรมมาใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน ไม่ต้องตัดขาดจากสังคม นำสถานการณ์รอบตัวมาเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดสติและสามารถดำรงชีวิตกับคนรอบข้างได้อย่างมีความสุข ไม่ยึดติดกับแบบแผนดั้งเดิม แต่จะสอนหรือถ่ายทอดสิ่งต่างๆตามสถานการณ์หรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยตัวเขาเองนั้นเรียนรู้ภาษาตะวันตก เพื่อที่จะสื่อสารกับผู้สนใจในธรรมะและยังไม่ต้องทำให้ภาษาเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงพุทธธรรมอย่างแท้จริง การที่เชอเกียม ตรุงปะไม่ต้องทำให้ผู้ที่มาศึกษาธรรมะต้องปรับเปลี่ยนภาษาหรือวัฒนธรรมเพื่อจะเข้าใจธรรมะแต่ให้นำธรรมะมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันโดยไม่มีแบบแผนโดยมีตัวเขาเองเป็นผู้ถ่ายทอดและให้ความใกล้ชิดกับผู้สนใจ คงเป็นเหตุผลที่ทำให้เชอเกียม ตรุงปะสามารถวางรากฐานพุทธศาสนาวัชรยานแบบทิเบตได้ในสังคมตะวันตกและยังคงดำรงอยู่ได้จนถึงปัจจุบัน

บรรณานุกรม

ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ ษัฎเสนา,ผู้เรียบเรียง.พระพุทธรูปศาสนาแบบทิเบต.กรุงเทพฯ:เคล็ดไทย,2538.

เชอเกียรติม ตรงปะ.เลือดทิเบต.แปลโดย บุลยา.กรุงเทพฯ:มูลนิธิโกมลคีมทอง,2554.

ฟาบริซ มิตัล.ชีวิตและญาณทัศนะของตรงปะคุรู่บ้าผู้ปรีชาญาณ.แปลโดย พินทุสร ดิวตานนท์.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สวนมีมา,2552.

โรเบิร์ต เทอร์แมน.สาระพุทธศาสนาของทิเบต.แปลโดย ศ.ศิวรักษ์.ม.ป.ท:เคล็ดไทย,2546.

สมจินต์ สมมาปญฺโญ,พระมหา.อารยธรรมพุทธศาสนาในทิเบต.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์สุภาพ
ใจ,2547.